

Timothy Cho holdt på å drukne da han flyktet. Han hadde vært torturert og døden nær i fengsler. I flere år hatet Cho alt og alle. Men tanken på dem som hadde risikert livet for å berge ham, fikk Cho til å se kjærlighetens kraft.

Treet bærer frukt

Mehedi døver en mann med muslimsk bakgrunn.

Foto: Vår partner i Bangladesh

Kjære venner i Stefanusalliansen

Jeg vil gjerne fortelle en historie om en av de troende. Den viser hvilke utfordringer de har og hvordan de likevel deler troen.

Shamsul har lenge vært en troende. Da han tok imot Jesus Kristus som frelser, ble han banket opp av en lokal gruppe ledet av mullaene. En arm ble brukket, og han mistet synet på det ene øyet.

For 25 år siden flyttet Shamsul. Her slo seg ned i en hytte ved siden av en forlatt jernbanelinje. Han har startet 35 huskirker. Det gjorde mullaene sinte, og de har trakassert ham på mange måter.

Tomatenes velsignelse

I oktober 2022 plantet Shamsul en tomatplante. Etter få dager begynte den å vokse. De neste tre månedene spratt det ut mange grener som bar frukt. Shamsul bygde et espalier som planten fikk vokse på, slik ble det enda flere tomater. Han delte overskuddet med naboene.

Han så avlingen som en velsignelse og takket Allah. Overrasket over å se nye tomater mange måneder etter at tomatplanter vanligvis slutter å bære frukt, spurte en av naboene om hemmeligheten. Shamsul svarte: «Jeg plantet ved å be til Gud, i Jesu Kristi navn».

Dagen etter inviterte naboen Shamsul hjem. Etter teen bad naboen Shamsul plante noen aubergineplanter for ham. Da disse begynte å bære mye frukt, spurte flere Shamsul om å plante også i deres jord. Slik spredte Shamsuls navn seg som en bønneperson.

Mullaen og mangoene

For noen år siden plantet en ledende mulla en mangohage, men trærne bar ikke nok frukt. I februar i fjor kom han hjem til Shamsul og ba ham be for trærne. Shamsul tok dette som en mulighet til å forkynne Jesu Kristi navn. I mangohagen ba Shamsul høyt. Han sa til mullaen: «Hvis du tror på Jesus Kristus i ditt hjerte, vil Gud sikkert velsigne deg, og du vil bli frelst.»

Da mangotrærne bar mye frukt, glemte mullaen sinnet mot Shamsul. Siden da har han sett Shamsul som en nær venn! Gud er stor!

Takk for at dere er med Shamsul og oss andre i bønn og med støtte.

Vennlig hilsen

Mehedi, Bangladesh

” Da mangotrærne bar mye frukt, glemte mullaen sinnet mot Shamsul.

Bangladesh

- Mehedi leder nettverk av Jesus-troende med muslimsk bakgrunn.
- De har beholdt sin sosiokulturelle identitet.
- I likhet med arabiske kristne bruker de ordet Allah for Gud.
- Av sikkerhetsgrunner bruker vi ikke Mehedis og Shamsuls egentlige navn.

Utgiver:

Stefanusalliansen

Adresse:Trondheimsveien 137,
pb 6603 Rodeløkka,
0502 Oslo

post@stefanus.no

Telefon:

23 40 88 00

Ansv. redaktør:Johannes Morken
jm@stefanus.no**Redaksjon:**Hilde Skaar Vollebæk
Marianne Haugerud
Kristine Tveit Jordet**Forside:**Kunstner: Song
Byeok, avhopper fra
Nord-Korea**Design:**

Von: Bendik Schøien

Trykk:

Kai Hansen Trykkeri

Opplag:

17 600

Gavekonto:

3000 14 57922

VIPPS:

19013

sammen for de forfulgte

Stefanusalliansen er en misjons- og menneskerettsorganisasjon med et særskilt fokus på trosfrihet.

Synspunkter i artikler står for forfatters og intervjuobjekters regning. Stefanusalliansens meninger kommer til uttrykk i artikler skrevet av staben.

Vi følger personopplysningsloven.

Magasinet kommer gratis sju ganger i året. Bestill med SMS: MAGASIN til 2377 eller post@stefanus.no

Tilgjengelig som podkast. Kontakt KABB: kabb@kabb.no

www.stefanus.no
f/stefanusalliansen
@stefanusalliansen

Fellesskap og forvandling

Noen valg setter spor. Det er 20 år med biskop Thomas og Mama Maggie et vitnesbyrd om.

■ **Da Stefanusalliansen** i 2005 valgte å gå inn i et samarbeid med biskop Thomas og Stefanusbarna i Egypt, var det en strategisk beslutning. Det var også et valg som skulle forsterke vårt formål om å bringe lærdom fra den forfulgte kirke tilbake til kristne venner i Norge.

Tro på seg selv og på Gud

Biskop Thomas ble allerede da sett som en visjonær og modig leder i den koptiske kirken. Han hadde en urokkelig tro på verdighet og åndelig fornyelse. Han bygde Anafora som et sted der mennesker kunne finne tilbake til en tro på seg selv, til Gud og til fellesskapet. Et sted der koptisk tradisjon møter økumenisk åpenhet. Et sted for retreat, refleksjon og relasjoner.

Samtidig ble Stefanusbarna – ledet av Mama Maggie – en bro til de mest marginaliserte i Egypt. Barn og unge i slumområder fikk møte kjærlighet, undervisning og tro. Det var ikke bare hjelp, det var håp. Og det var helhetlig: diakoni, trosopplæring og utdanning i ett.

Forbønn og fellesskap

Gjennom 20 år har norske menigheter stått sammen med disse partnerne gjennom forbønn, støtte og fellesskap. Arbeidet pågår for fullt, og trenger fortsatt vår støtte. Vi er glad for tilbakemeldinger fra menigheter:

«Gjennom dette samarbeidet støtter vi den koptiske kirken og deres arbeid for at evangeliet skal nå ut, gi håp og slå rot hos mennesker i Egypt,» skriver Klemetsrud og Mortensrud

menighet i Oslo. I Randesund menighet i Kristiansand forteller de at biskop Thomas' budskap «utfordrer og er til stor inspirasjon, også for oss som bor i Norge.» Og fra Skåre menighet i Haugesund hører vi: «Det gir oss et større perspektiv på vår egen tro og frihet.» Dette er ikke bare misjon. Det er relasjon.

” Dette er ikke bare misjon.
Det er relasjon.

«Søndag for de forfulgte»

I november står kirker over hele verden sammen med den forfulgte kirke gjennom «Søndag for de forfulgte». Vi håper at også deres menighet er med på denne viktige markeringen. Det handler om å stå sammen i tro, og la seg berike av den verdensvide kirkens motstandskraft. Det kan du lese mye mer om i denne utgaven av Magasinet Stefanus. ■

Marianne Haugerud

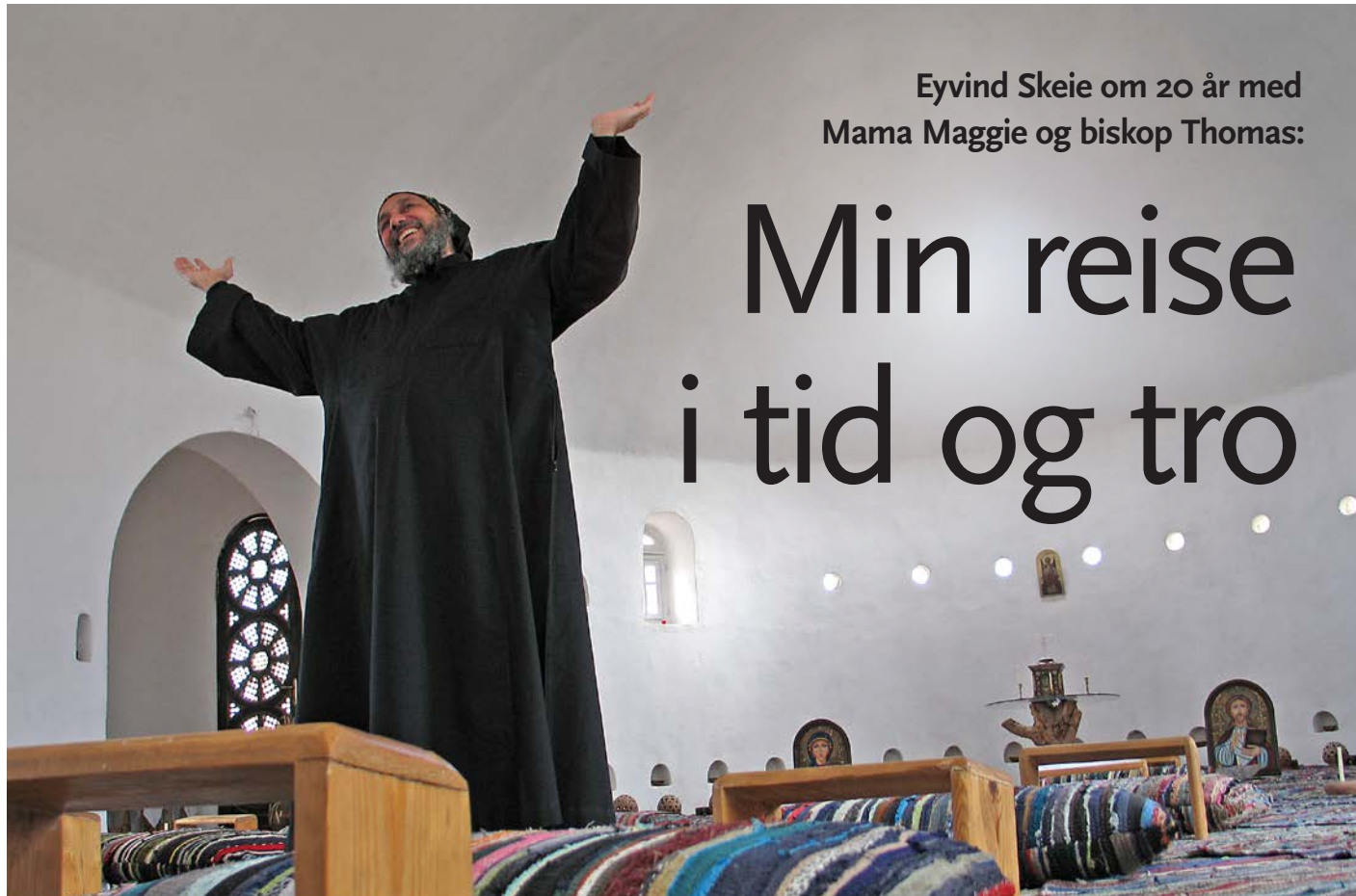
Leder kommunikasjon og nettverk

Les mer

På neste side kan du lese Eyvind Skeie: «Min reise i tid og tro».

Eyvind Skeie om 20 år med
Mama Maggie og biskop Thomas:

Min reise i tid og tro

På Anafora i Egypt møtte Eyvind Skeie og Bjørn A. Wegge biskop Thomas og hans visjon om å løfte mennesker opp. Foto: Bjørn A. Wegge

Etter 20 år med kontakt med biskop Thomas og Mama Maggie i Egypt kan jeg si: Jeg har fått mer enn jeg har gitt.

TEKST: EYVIND SKEIE

■ **Det er i år 20** år siden jeg kom til Egypt for første gang. Det skjedde på invitasjon av generalsekretær Bjørn A. Wegge og organisasjonen vi nå kjenner som Stefanusalliansen.

Noen år før hadde Wegge og jeg gjort en annen reise, til Aserbajdsjan, et postkommunistisk land med en skjult kristen forhistorie. For meg ble dette til reiser i tid og tro. Det jeg opplevde, har preget meg alltid siden, som den jeg er og med det jeg har fått skrive. Erfaringene går såpass dypt at det ikke er

lett å finne de riktige ordene. Men jeg gjør et forsøk, i takknemlighet til alle jeg har møtt på denne reisen i tid og tro.

Skjult skatt

Reisen i tid har tatt meg tilbake til kirkens første århundrer. I Aserbajdsjan lærte jeg noe om hvordan kristen tro kan ligge som en skjult skatt under mange århundrer av fremmedstyre og andre religiøse maktkonstellasjoner. Det kjentes meningsfullt å få være med på å avdekke noe av dette, og gjøre det gjeldende i en ny tid, spesielt etter Sovjetstatens sammenbrudd.

I Egypt åpnet det seg et stort univers av kristen tro og erkjennelse, knyttet til kirkens første martyrer, klosterbevegelsen og de store teologer i Alexandria. Også i Egypt var noe av denne historien blitt tildekket i de mange århundrer da islam ble den førende religiøse makten. Reisen i tid har åpnet mange erkjennelsesrom i min egen forståelse av kristendommen.

Dyp forankring

Så har reisen ført frem til vår tid, hvor mennesker i disse landene må kjempe hver dag for sin menneskelige

verdighet og rett til å uttrykke troen. Slik har reisen i tid også blitt en reise i tro. Møtet med Egypts kristne har gitt meg respekt for hvordan de lever med sitt trosuttrykk, i omgivelser som ikke alltid er vennlige, og noen ganger direkte truende. Uten dyp forankring i den lange trosfortelling de er en del av, ville Egypts kristne neppe ha overlevd.

Da Wegge og jeg kom til Egypt for 20 år siden, var det med et ønske om å finne representanter for hele denne troserfaringen. I samarbeid med gode hjelpere lette vi etter noen som var forankret i tradisjonen i den koptiske kirke. De måtte ha et positivt nærvær i Egypt, blant sine egne, og samtidig kunne bære frem et budskap til oss, vi som bor i Norge.

Mama Maggie og biskop Thomas

Vi møtte flere, og festet oss ved de to som vi siden har fulgt, både som personlige venner og som viktige medarbeidere og signaturer for Stefanusalliansen: Mama Maggie og biskop Thomas.

Fremdeles kan jeg undre meg over at både Mama Maggie og biskop Thomas viste oss tillit fra første stund. De viste oss sammenhengene de stod i, og vi følte at de også åpnet hjertene sine for to gjester fra det høye nord.

Vi kom ikke til Egypt som misjonærer og hadde intet ønske om å gjøre egyptiske kristne om til norske lutheranere. Det som gledet oss aller mest, var den sterke evangeliske tone vi fant hos dem begge. Arbeidet deres var sprunget ut av en sterk tro på Jesu Kristi nærvær hos sine troende i dag, samtidig som det hadde sine lange og dype røtter i deres eget åndelige jordsmonn.

I alle årene siden har jeg fått være med på en reise i tid og tro sammen med disse to representantene for den egyptiske, ortodokse tradisjonen, noen ganger i uro og sorg, men også i oppfinnsom munterhet og glede.

Om jeg skulle oppsummere med noen enkle ord, sier jeg det slik: Jeg har fått mer enn jeg har gitt. Det jeg aller mest har fått, er å oppleve at mitt grunnleggende trosmotiv er blitt styrket: Jesus Kristus, korsfestet, død og oppstanden. En utfordring hører sammen med dette, kallet til å følge Jesus på veien gjennom tiden, i tro og tjeneste. Takk. ■

Uten dyp forankring i den lange trosfortelling de er en del av, ville Egypts kristne neppe ha overlevd.

Eyvind Skeie er forfatter, prest og salmedikter. Foto: Ella Hageberg

Salmer for trosfrihet

I vår norske salmebok er det to salmer om trosfrihet og forfulgte kristne: nummer 80, «Kristne, kom i morgenlyset» og nummer 81, «Du, de forfulgtes Gud». Uten reisen i tid og tro til Aserbajdsjan og Egypt ville disse neppe blitt til. Under arbeidet med boken 'Mama Maggie – En fortelling fra Egypt' kom jeg over en bønn av pave Shenouda, den forrige koptisk-ortodokse paven. Denne bønnen har jeg gjendiktet til en salme som sier en del om den koptiske spiritualiteten.

Jeg stenger døren

Jeg stenger døren i den mørke natt
og søker Jesus, han som er min skatt.
Jeg fyller natten med min gråt og bønn,
og ber til ham som er Guds egen Sønn.

Men hjertets dør er ikke stengt for deg,
du som har åpnet himlens port for meg.
Du skaper lys av mørke, liv av død,
og i det skjulte deler du min nød.

Ja, kom til meg i denne bitre stund
og la meg høre ordet fra din munn,
men si det mildt, for natten er så stor,
og jeg har ingen hjelpere her på jord.

Du er mitt barn, hva mere kan jeg si?
Jeg tok din skyld og du skal være fri.
Jeg er i lyset bak den dunkle sky.
Jeg er i natten og det bleke gry.

*Fritt etter en bønn av pave Shenouda.
(c) Eyvind Skeie 2013*

‘Min første bønn lød: Jeg vil ikke dø. Amen’

Han fryktet for å bli henrettet. Nå forteller Timothy Cho verden om forbrytelsene i Nord-Korea. Men han har lært seg å gjøre det uten hat.

INTERVJU: JOHANNES MORKEN

■ – **Da jeg klarte** å flykte fra Nord-Korea, hatet jeg absolutt alt. Nå har jeg lært å kjempe mot hatet og traumene, sier Timothy Cho til Magasinet Stefanus.

Han vokste opp i en respektert familie i Nord-Korea. Faren underviste i historie på en videregående skole.

– Som lærer skulle han vri på historien og hjernevaske unge om Kim-familien. Etter å ha gjort dette i årevis ble han frustrert og sint. Jeg vet ikke hvordan, men han konfronterte sine overordnede. I Nord-Korea er det en alvorlig forbrytelse å protestere mot Kim eller kaste en

bok som omtaler Kim-familien. Hele familien ble satt i fare, forteller Cho.

«Sønn av en forræder»

En dag niåringen kom hjem fra skolen, var huset tomt. Timer før hadde familien spist frokost. Nå hadde foreldrene flyktet.

– De hadde bestemt seg for å flykte uten meg, for at ikke hele familien skulle bli arrestert. Far fortalte mange år senere at det var den vanskeligste beslutningen de hadde tatt i hele sitt liv. Hver gang jeg deler historien og hører meg selv fortelle, blir jeg nedfor. Vi er en av

«I dag kollapse enda et menneske. Når blir det min tur?» Kunstner: Song Byeok, avhopper fra Nord-Korea

mange familier som er blitt revet i stykker under Kim-regimet.

På skolen ble nåringen stemplet som «sønn av en forræder». Han forlot skolen og ble et av mange gatebarn. De sov på jernbanestasjonen eller på gata og levde på det lille de fant. Timothy tok en togtur til onkelen som hadde mat, men han nektet å gi Timothy noe. Så dramatisk var hungersnøden på 90-tallet. Han oppsøkte sin bestemor som bodde oppe i fjellene, og der overlevde han ved å hjelpe henne å dyrke mat. →

– Vi må tale og handle på vegne av millioner i Nord-Korea, sier Timothy Cho utenfor statsministerkontoret i Downing Street 10 i London. Foto: privat

Trodde Bibelen var forbannet

Da Timothy Cho var 17, ville han i militæret for å få et normalt liv. Men som «sønn av en forræder» ble han nektet. Da bestemte Cho seg for å flykte. Etter å ha svømt over Tumen-elva som grenser til Kina, møtte Cho en mann som sa han ville hjelpe gutten i sikkerhet.

– Jeg fulgte ham hjem. Men da jeg så en bibel og et kors i huset hans, forstod jeg at han var kristen. Jeg ble redd. Jeg hadde lært at Bibelen var forbannet og at kristne kidnappet barn og solgte dem. Jeg løp vekk, sier Timothy Cho.

Sammen med 17 andre tok Timothy seg gjennom Kina til grensa mot Mongolia. Da de trodde de var i sikkerhet, oppdaget de en bil med kinesiske skilt. Flyktningene forstod at de fortsatt var i Kina. Da de prøvde å løpe, uten å vite hvor grensa var, begynte soldatene å skyte. De ble arrestert og satt i et militærfengsel i to uker.

50 fanger var stappet inn i cella. Fangene måtte sove stående. Cho oppdaget at en mann som lente seg mot ham, var død – av tortur og sult.

– Jeg trodde jeg ville bli drept som ham.

Den eneste som overlevde

Fangene ble ført videre til et fengsel i Mandsjuria og så til et grensefengsel, før de ble sendt tilbake til Nord-Korea.

– Jeg var den eneste av oss 18 som overlevde fangeleiren i Nord-Korea. Jeg så mennesker bli torturert og dø rundt meg. Da jeg mirakuløst ble sluppet ut, var jeg knapt i stand til å stå eller gå.

Cho bestemte seg for å flykte igjen, denne gangen til storbyen Shanghai. Sammen med noen andre klatret han over gjerdet til den amerikanske skolen med et papir hvor de hadde skrevet: «Vi er nordkoreanske flyktninger. Hjelp oss!»

Vi er en av mange familier som er blitt revet i stykker under Kim-regimet.

Timothy Cho

Framnes for Nord-Korea

- Timothy Cho arbeider for en tverrpolitisk parlamentariker-gruppe for Nord-Korea i det britiske parlamentet. Han arbeider for politisk press mot Nord-Korea.
- Han holder en mengde foredrag, ikke minst for studenter, om Nord-Korea.
- I slutten av oktober kommer Timothy Cho til Framnes kristne vidaregåande skule i Norheimsund, der elevene har valgt Nord-Korea som misjonsprosjekt gjennom Stefanusalliansen.
- Les mer på side 12 og 13.

Hver gang jeg ba, hørte jeg noe i øret: 'Jeg elsker deg, sønn'.

Timothy Cho

Men skolen varslet politiet. Foran hundrevis av elever ble de slått og fraktet til det internasjonale fengselet. To fluktforsøk hadde sendt Timothy i fem fengsler.

– Jeg var sikker på at vi ville bli sendt tilbake til Nord-Korea og at jeg denne gangen ville bli henrettet.

Begynte å be i et fengsel

På cella satt syv andre fanger. Cho gråt hver natt. De andre hadde aldri møtt noen fra Nord-Korea og spurte hvorfor han gråt. En sørkoreansk kriminell ga ham en bibel og spurte: «Har du lest denne boken?»

– Igjen gjorde boken meg redd. Jeg sa at jeg ikke ville lese og at boken var forbannet. Men mannen svarte: «Du har nok tid i fengselet – hvorfor ikke lese, den kan gi deg trøst.» Han sa at jeg kunne be til Gud for å overleve. Jeg var desperat. Jeg trodde jeg kom til å bli drept og tenkte at jeg hadde ingenting å tape, sier Timothy Cho.

Men han visste ikke hvordan han kunne be.

– Medfangeren min sa at jeg bare skulle si «Amen» på slutten av mine ønsker. Min aller første bønn var: «Gud, jeg vil ikke bli drept. Amen.» Og: «Jeg vil ikke tilbake til Nord-Korea. Amen.» Jeg ba hundrevis av slike bønner. Veldig korte og veldig desperate. Etter hvert ga det meg trøst. Men ingenting skjedde. Jeg forstod ikke Gud.

Men etter åtte ukers bønn dukket to menn opp i fengselet for å snakke med ham. De var diplomater og fortalte at Kina for første gang hadde valgt å deportere flyktninger til et tredjeland og ikke tilbake til Nord-Korea.

En elev ved skolen hadde varslet en journalist om det dramatiske hun hadde sett da flyktingene ble arrestert. Internasjonale medier skrev om de nordkoreanske flyktingene i Shanghai. Det ble protestaksjoner utenfor kinesiske ambassader.

– Jeg tenkte at det var slik Gud arbeidet. Jeg takket Ham, sier Cho og legger til:

– Et bibelvers jeg fortsatt husker fra fengselet, er: «Jeg vil ikke etterlate dere som foreldreløse. Jeg vil komme til dere.»

Slet med hat og traumer

Via Filippinene kom Cho til England der han i dag bor. Men det tok tid å komme til rette med grusomhetene han hadde vært gjennom.

– Jeg var lenge sint og slet med traumer. Jeg hatet mine foreldre. Jeg hatet Nord-Korea. ➔

Fakkeltog for Nord-Korea

- Timothy Cho skal delta under flere av høstens fakkeltog for forfulgte.
- Fakkeltogene arrangeres av Åpne Dører og Stefanusalliansen.
- Årets tema: Nord-Korea.
- Skann QR-koden og les mer om fakkeltogene, årets tema og hvor fakkeltogene arrangeres.
- Eller les på www.fakkeltog.no

” Jeg var lenge sint og slet med traumer. Jeg hatet mine foreldre. Jeg hatet Nord-Korea.

Timothy Cho

Timothy Cho bruker all sin ledige tid på å fortelle ungdom, politikere og diplomater om grusomhetene i Nord-Korea, her fra talerstolen til vaktbikkja UN Watch i Geneve i 2022. Foto: Oliver O'Hanlon/UN Watch, 2022.

Jeg hatet dem som arresterte meg og slo. Jeg snakket ikke koreansk på nesten fem år og sa ikke til noen at jeg var født i Nord-Korea. Jeg ropte til Gud: «Hvorfor var du ikke i Nord-Korea da folk ble torturert og døde?» sier Cho, og fortsetter:

– Hver gang jeg ba, hørte jeg noe i øret: «Jeg elsker deg, sønn.» Jeg trodde det var noe feil med hørselen. Men en kveld jeg kom hjem ved midnatt og gråt og ropte, åpnet jeg Bibelen. Det første jeg leste, var Jesu ord på korset: «Far, tilgi dem for de ikke vet hva de gjør.» Jeg hadde lest det før. Men denne gangen trengte ordene inn i hjertet mitt.

Tilga sine foreldre

Da Chos mor lå for døden i 2018 og hun ikke kunne snakke tydelig, ringte legen til ham for å si på hennes vegne: «Sønn, kan du tilgi meg?»

– Jeg satt på en buss i Manchester og svarte: «Mor, jeg har allerede tilgitt deg.» Hun gråt for all lidelsen jeg hadde vært gjennom. Hun gråt også av glede da hun fikk høre om livet jeg hadde fått i England: Jeg hadde fått gå på universitet, og jeg skulle ha praksis-jobb i parlamentet. Akkurat da ville hun bare leve, se meg gift og få barn. Hun døde fredelig to uker senere. Jeg deltok i begravelsen i en kirke i Seoul i Sør-Korea. Jeg satte meg ned og visste: Nå er hun et godt sted uten smerte. Jeg sa: «Vi møtes igjen.»

Cho fikk hjelp til å bearbeide hatet. Han tenkte på all kjærligheten han hadde opplevd.

– Jeg tekte på en kvinne som ga meg brød da vi var arrestert i Kina. Hun sa: «Du må overleve og fortelle historien til verden». Jeg tenkte på en kvinne som holdt hodet mitt over vannet da vi flyktet over Tumen-elva, hun risikerte livet for meg. Jeg tenkte på gangsteren i fengselet i Shanghai. Jeg ble i stand til å si: «Gud, jeg tilgir dem som har gjort meg vondt.»

Protesterer mot overgrep uten å hate

– *Hvordan klarer du å tilgi dem som sendte deg i fengsel og drepte andre?*

Timothy Cho, som selv er blitt far til to barn, tenker seg om noen sekunder.

– Jeg vet ikke helt hvordan jeg skal si det. Men jeg kan ikke se at det setter meg fri at jeg gjør det samme med dem som de gjorde mot meg. Jeg vil heller be dem vende seg til Gud og si til dem som gav dem ordre, at de må vende om. Jeg er blitt i stand til å kjempe mot traumene, hatet og sinnet.

Cho legger til: – Vi kristne er heldige. Gud elsket oss så høyt at han sendte sin sønn. Jesus ble selv forfulgt, torturert og drept. Det eneste han hadde gjort, var å preke om kjærlighet. Det mektige ordet kjærlighet kom inn i hjertet mitt. Jeg så at vi skal ikke hate, sier Timothy Cho og avslutter:

– Vi skal protestere mot overgrep. Vi skal tale og handle på vegne av millioner i Nord-Korea, for deres menneskerettigheter og krav på frihet. Men vi skal gjøre det med kjærlighet. ■

Tvunget til å se en henrettelse

Da Timothy Cho var 11 år, ble han tvunget til å se en offentlig henrettelse i hjembyen i Nord-Korea.

«Folk ser på en offentlig henrettelse på torget. Hva er forbrytelsen denne gangen?» Kunstner: Song Byeok var propagandakunstner for regimet i Nord-Korea. Etter at han flyktet har Song Byeok brukt sitt talent til å avsløre overgrepene i Nord-Korea gjennom kunst.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Nord-Korea har** de siste ti årene trappet opp bruken av dødsstraff. Også mennesker som blir tatt for å se på utenlandske filmer og TV-serier, henrettes, ifølge en omfattende FN-rapport.

– Jeg er ikke overrasket. Da jeg leste rapporten, måtte jeg gråte. Jeg så bildene av henrettelser for mine øyne. Min lille sønn kom og sa: «Ikke gråt, pappa». Jeg så bildene av en henrettelse jeg ble tvunget til å se som 11-åring, foran øynene mine, sier flyktningen Timothy Cho til Magasinet Stefanus.

Strammet til

Etter å ha intervjuet 300 flyktninger, slår FNs menneskerettighetskontor fast at den nordkoreanske staten de siste ti årene har strammet til kontrollen over «alle aspekter av innbyggernes liv».

«Ingen annen befolkning lever under slike restriksjoner i dagens verden,» konkluderer forskerne. Overvåkingen er blitt «mer gjennomgripende». Rapporten følger opp en rapport fra 2014.

Nord-Korea har lenge brukt vilkårlige fengslinger, brutale fangeleirer og dødsstraff. Å spre kristen tro anses som en alvorlig forbrytelse i et land der alle skal tilbe Kim Jong-un og hans bestefar Kim Il-Sung og hans far Kim Jong-il. Mennesker som er tatt med en bibel, er

i noen tilfeller blitt henrettet, ifølge Stefanusalliansens søsterorganisasjon Christian Solidarity Worldwide (CSW).

Vennens mor henrettet

Siden 2015 er det innført minst seks nye lover som åpner for bruk av dødsstraff for langt flere forbrytelser, ifølge FN. Å se på utenlandsk TV er i noen tilfeller straffet med døden.

” Jeg hørte at vår venns mor var henrettet på et marked i en annen by.

Timothy Cho

– Kjenner du mennesker som har blitt henrettet, Timothy Cho?

– Da jeg var i Nord-Korea, fikk vi vite at en venns mor var henrettet. Offentlige henrettelser skjer ikke der den dødsdømte bor, de sendes til et annet område for å unngå uro. Jeg hørte at vår venns mor var henrettet på et marked i en annen by, hun hadde vært i Kina noen ganger, svarer Timothy Cho. ■

Daniel Holene, Miriam Høyland (t.v.) og Olene Refve Mong (lærer, t.h.) sammen med Tim A. Peters i Helping Hands Korea og Øystein Fure Johansen fra Stefanusalliansen (i midten).

Vi ønsker å utgjøre en forskjell

Vi har sterke inntrykk å dele fra møter med mennesker som flyktet fra Nord-Korea for å overleve.

TEKST: DANIEL HOLENE OG MIRIAM HØYLAND,
SEOUL, SØR-KOREA

■ **I år har vi** på Framnes kristne videregående skule valgt å støtte Stefanusalliansens arbeid for flyktninger fra Nord-Korea og kristne inne i Nord-Korea, som vårt misjonsprosjekt. Gjennom skoleåret vil vi samle inn penger, samtidig som vi vil ha fokus på bønn. For å lære mer, fikk vi to, sammen med lærer Olene Refve Mong, muligheten til å reise til Seoul i Sør-Korea. Der holder Stefanusalliansens partnere til.

I Sør-Korea slo varmen mot oss – og vi fikk møte hyggelige og varme mennesker. Men det vi kom for, var å møte mennesker som hadde flyktet fra Nord-Korea. På fem dager i slutten av august fikk vi mye informasjon og sterke inntrykk, som vi gjerne vil dele. Vi intervjuet fem nordkoreanske avhoppere om livet i Nord-Korea og om flukten.

For å overleve

En av dem vi møtte – av sikkerhetsgrunner kaller vi ham bare Jun – fortalte at de måtte flykte fra Nord-Korea for å overleve. Det gjorde

inntrykk på oss at flukten slett ikke var over da de hadde krysset grensa til Kina.

Jun og moren fikk harde måneder i Kina, dagevis uten mat, og de måtte stjele for å overleve. Og hadde myndighetene i Kina funnet dem, ville de blitt sendt tilbake til Nord-Korea og i verste fall blitt henrettet, eller sendt i arbeidsleir på livstid. Helping Hands Korea, som Stefanusalliansen støtter, hjelper nordkoreanske flyktninger i sikkerhet gjennom Kina.

Spre kjærlighet

Men det er heller ikke lett å komme fra Nord-Korea til Sør-Korea. Jun fortalte at han fort ble smittet av jaget etter rikdom og status. For oss på Framnes er det inspirerende å tenke at vårt prosjekt ikke bare bidrar til å redde liv og gi trygghet, men også til å spre håp og evangeliet, Jesu kjærlighet.

Gjennom innsamling og bønn får vi støtte både gjennom praktisk hjelp og misjon. Vi tror det kan utgjøre en forskjell – ikke bare for dem som mottar hjelpen, men også for oss som får være med og gi. Det minner oss om at vi alle er en del av Guds store plan, og at hans kjærlighet når enda lenger enn vi kan forestille oss.

Hjelper undergrunns-kristne

Vi fikk også lære om arbeidet til en annen kirke vi støtter. Kirken smugler penger til

undergrunns-kristne i Nord-Korea. Dette kan bety enormt mye, fordi de som tror på Jesus, ofte har det aller verst.

Vi er svært takknemlige for at vi fikk opplevelsen og at vi fikk historiene så nært på kroppen. Vi sitter nå igjen med et større alvor, og vi vet mye mer om situasjonen for både folket i Nord-Korea og for flyktninger.

Vi er også blitt minnet om håpet vi som kristne har i bønn. Mange av dem vi møtte, inspirerte oss til å være med å be for Nord-Korea daglig. Våre bønner kan utgjøre en stor forskjell selv om de vi ber for, er langt unna. ■

” Vi er svært takknemlige for at vi (...) fikk historiene så nært på kroppen.

Daniel Holene og Miriam Høyland

Gjestene fra Framnes kristne videregående skule og Stefanusalliansen sammen med staben i Helping Hands Korea. De pakker grønnsaksfrø, som skal sendes til Nord-Korea for å sikre mat til mennesker som kjemper mot sulten. Begge foto: Christine Gripsgård Lunga

Xi Jinping vil ha full kontroll over Kinas kyrkjer og andre religionar. Illustrasjon: Badiucuo for CSW

XI VIL HA FULL KONTROLL

Kinas mektige mann, Xi Jinping, vil at kommunistpartiet skal styra heile det kinesiske samfunnet – også kyrkjer og religion.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ **Politikken har** under Xi Jinping gått frå å regulera religion til aktivt å bruka religion for å fremja måla til kommunistpartiet. Dette ser vi til dømes i kampanjen for «sinisering av religion» – eller å gjera religion

kinesisk. Dette er eit politisk prosjekt frå ein autoritær leiar.

– Den siste femårsplanen for den registrerte, protestantiske Tre sjølv-kyrkja viser at agendaen til kommunistpartiet får gjennomslag. Aldri før har ei kinesisk kyrkje gjort politiske mål til øvste prioritet. Og aldri før har ein kyrkjeleg femårsplan slått fast at kristne i Kina skal elska partiet, skriv professor Carsten Vala i China Source.

Går etter pengane

Reglane som forbyr uregistrerte samlingar blir strengt handheva. Kyrkjene blir tvinga til å dela seg opp i små

Nokre uregistrerte kyrkjegrupper bruker berre kontantar for å unngå å bli oppdaga.

Brent Fulton

grupper. Fleire pastorar er fengsla. Styrkt partidisiplin gjer det vanskeleg for partifolk å ignorera uregistrerte kristne aktivitetar – det kan kosta dei jobben.

Styresmaktene går i aukande grad etter pengane til desse gruppene. Fleire pastorar er tiltalte og fengsla for «svindel», sidan uregistrerte kyrkjer ikkje har nokon lovleg måte å handtera økonomi på.

– Nokre uregistrerte kyrkjegrupper brukar berre kontantar for å unngå å bli oppdaga, seier Brent Fulton i China Source.

– Reglane for aktivitetar i utlandet blir også strengare handheva. Det er blitt risikabelt for kristne å reise utanlands for konferansar eller opplæring. Mange er blitt hindra i å forlata landet eller er blitt utsette for avhøyr ved retur. Nokre har fått strenge fengselsstraffer for å ha reist «ulovleg» til utlandet, fortel Fulton.

Reinsa internett

Internett er i Kina reinsa for religiøst innhald. Religiøs publisering er sterkt avgrensa.

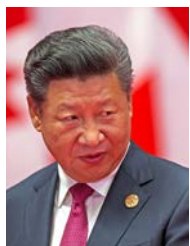
– Kristen studentverksemd på universiteta er sterkt redusert – kristne lærarar og professorar blir pressa til å gje opp trua, slutta med kristne aktivitetar eller risikera degradering eller oppseiing, seier Brent Fulton.

Skuleborn må rapportera om familiens religiøse tilknyting. I mange tilfelle møter både barn og foreldre press og diskriminering. Det er 18-årsgrense for å gå i ei kyrkje.

Reglane for utanlandske religiøse aktivitetar, gjort gjeldande i mai i år, gjer det vanskeleg for utanlandske kristne å organisere internasjonale fellesskap i kinesiske byar der dei arbeider.

Vel lojale biskopar

Xi Jinping styrkjer også grepet om den katolske kyrkja. Dei få vekene då Vatikanet i år stod utan pave – mellom bortgangen til pave Frans og valet av pave Leo – utnemnde Beijing to katolske biskopar. Dette skjedde i strid med ein omdiskutert avtale som krev at Vatikanet vert teke med på råd. Det vart lagt merke til at Beijing valde to biskopar medan Vatikanet var utan pave, sidan det berre er paven som kan velja biskopar. Kritiske katolske biskopar er fengsla i Kina. Lojale har altså teke plassen deira. ■

President Xi Jinping styrkjer det grepet kommunistpartiet har om heile det kinesiske samfunnet.

Foto: Shutterstock

‘Frå utsida eit helvete, på innsida liv på djupet’

Ein pastor i ei uregistrert kyrkje i ein by i Kina skildra nyleg korleis det undertrykkande klimaet i Kina pregar dei truande:

«Frå utsida verkar det grufullt, som eit helvete. Kan du førestilla deg at e-postane og sosiale medium vert overvaka heile tida? Eller at politiet bankar på døra di fordi du kjøpte ei kristen bok for to månader sidan, eller er med i ei WeChat-gruppe som du knapt har sjekka? Eller at jobben og trygda di vert truga fordi du går på gudsteneste eller deler synspunkt om aktuelle hendingar?»

Men så la pastoren til:

«Frå innsida er dette livet slik det er. Dersom du lever på overflata, er forholda uuthaldelege. Men vi har lært å dela evangeliet, leia kyrkjene våre og fremja Guds rike på djupet. Somme meiner kanskje at djupet ikkje er eigna for liv, men dersom du først er der, kan du bli overraska over kor motstandsdyktig livet er – eller du sjølv. Du må berre gjera det – og du kan.»

Kristne i Kina

- Estimert på kor mange kristne det er i Kina varierer sterkt.
- Somme seier 85 millionar, andre seier 100 millionar og nokre seier 120 millionar.
- Ni av ti kristne er protestantar

Kjelder: China Source og Pew Research Institute

Les meir om kyrkjer i Kina

På dei neste fire sidene kan du lesa om kyrkjeleg livskraft under forfølging og om kva vi som kristne i vest kan gjera når protest mot forfølging i Kina ikkje synest å nytta.

Forfølgde kristne i Kina er ikkje først og fremst offer. Kyrkjene har kreativ motstandskraft midt i forfølging, skriv Brent Fulton.

Kyrkja har kraft til motstand

Kyrkja i Kina og i andre land er under angrep. Men det er feil å framstilla forfølgde kristne først og fremst som offer.

TEKST: BRENT FULTON, GRUNNLEGGJAR AV CHINA SOURCE

■ **Då eg skrolla** gjennom den internasjonale seksjonen på ei framstående kristen nyheitsside frå USA, sat eg att med eit sterkt inntrykk av ei kyrkje under angrep.

Av dei 50 mest lesne sakene handla heile 70 prosent om forfølging. Ei skildring av ein urettferdig dom mot tre leiarar i uregistrerte kyrkjer i Kina, basert på oppdikta

Ved å framstilla kristne i andre land først og fremst som offer, hindrar ein ofte ei djupare forståing av korleis Herren verkar i liva deira.

Brent Fulton

skuldingar om svindel, passa godt inn i mønsteret. Men er alt vi treng å vita at kyrkja i Kina og andre land er forfølgd? Svaret er nei.

Kristne i den ikkje-vestlege verda – og det er faktisk der dei fleste kristne bur – utrustar disiplar og plantar kyrkjer. Dei hjelper fattige og svoltne. Dei gjer store framsteg i teologisk forskning. I Kina veks det til dømes no fram ein ny generasjon teologiske tenkjarar som vil gje kyrkja i Kina berekraft i det utfordrande miljøet som no rår.

Og gjennom djup åndeleg erfaring har kristne som lever under forfølging – i Kina og mange andre land – ikkje minst mykje å læra oss kristne i Vesten om kva det inneber å leva i Kristus.

Men slike historier blir sjeldan rapporterte. Resultatet er ei falsk todeling mellom kristne som nyt trusfridom – og tilsynelatande blomstrar – og resten, som berre prøver å overleva.

Å kasta lys over lidinga til dei som vert forfølgde for trua, er ei viktig oppgåve for kristen journalistikk. Truande i land der slike overgrep ikkje er ein del av kvardagen, treng å bli minna om eigen fridom og bli oppmoda til å be for og støtta dei som vert forfølgde.

Men ved å framstilla kristne i andre land først og fremst som offer, hindrar ein ofte ei djupare forståing av korleis Herren verkar i liva deira. Og vi går glipp av verdifulle innsikter frå erfaringane deira.

Såg vinteren koma

For ti år sidan publiserte vi i China Source perspektivet til ein pastor i ein kinesisk by. Det var klare teikn til innstramming. Han skreiv at det var vanskeleg å førestilla seg korleis kristne skulle kunna halda ut – eller overleva – i det klimaet som venta. Så la pastoren til:

«Når prisen for å halda fast ved trua vert høgare, vil kyrkjene fostra disiplar som er villige til å bera sitt eige kors.»

Kristne i Kina er altså ikkje framande for motgang. Men heile det kinesiske folket har gjennomlevd krigar, svolt, jordskjelv og andre katastrofar. Dei har lidd under urett frå vestlege makter som ville utnytta ressursane i

Kina. Og dei har lidd under urett frå eigne herskarar – frå brutale keisarar og korrupte embetsmenn til kommunistiske leiarar med mislukka politikk, som har påført millionar liding og død.

Pastoren konkluderte:

«Vi trur fast at uansett kva som skjer, vil Han som rår over alt og vår historie, aldri endra seg. Alt er i Hans gode hender.»

Motstandskraft og styrke

Pastoren skreiv også den gongen for ti år sidan:

«Om situasjonen vert verre, vil lokale kyrkjer verta tvinga til å dela seg opp i små grupper. Ei slik spreing av truande vil hjelpa evangeliet å spreia seg – som den tidlege kyrkja. Når styresmaktene stramar inn på mottak av gåver, vil kyrkjene få økonomiske utfordringar. Men då vil dei heller ikkje ha rom for å samla rikdom i bankane. Dei vil måtta gje gåvene vidare med ein gong – til fattige, til teologiske seminar og til sosiale organisasjonar. Dette kan faktisk fremja kyrkjarbeidet.»

Så poengterte pastoren:

«Det er tid for at fleire kyrker kan gå ut av komfortsona og tena nærmiljøet – hjelpa dei trengande og syna omsorg. Bli salt og lys.»

Profetiske ord

Dei ti år gamle orda frå denne pastoren har vist seg å vera profetiske. Uregistrerte kyrkjer som dei siste åra blitt stengde av styresmaktene, har halde fram som mange små fellesskap.

Mange utanlandske ikkje-statlege organisasjonar har trekt seg ut av Kina på grunn av nye, strenge reglar. Men lokale truande såg at dei nye reglane ikkje berre var hindringar; dei kunne også sjåast på som rettleiing for kristent engasjement. Organisasjonar vart stifta for å driva sosialt arbeid: utdanning, omsorg for fattige og marginaliserte, medisinsk hjelp og rådgjeving. Dei kan ikkje ope kalla seg «kristne», men er blitt verktøy til å leva ut kristentrua og demonstrera Kristi kjærleik. Lokale tenestemenn som kan vera fiendtleige til kristendommen, verdset desse effektive og veldrivne bidraga i lokalsamfunna.

Ei heilag forteljing

Motstandskrafta til kyrkja i Kina minner oss om at bak serien av rapportar om kva undertrykkjarane gjer, ligg ei heilag forteljing om korleis den lidande kyrkja held fram med å vera kyrkje. Motgang fører til kreativitet for evangeliet.

Den ustoppelige krafta i evangeliet gjev liv til kyrkja, sjølv midt i forfølging. Kristne blir leia av Guds Ande til å finna nye måtar å fremja Guds rike på. Det skjer trass i, eller som svar på, undertrykkinga. Utan denne djupare forteljinga er historia ufullstendig. ■

– Historia om forfølgninga
tek kanskje ikkje slutt,
men forfølgning er ikkje
slutten på historia, skriv
Brent Fulton. Biletet er frå
ei Tre-sjølvs-kyrkje i Kina.

Når forfølgning ingen ende har

Kristne i Kina blir forfølgde. Men kva gjer vi når juridisk og politisk kamp ikkje synest å føra til noko som helst?

TEKST: BRENT FULTON, CHINA SOURCE

■ **Med eit stadig** mindre rom for religiøs aktivitet i Kina, har den globale kyrkja med rette byrja å sjå det som skjer som forfølging. Med ei sterk kjensle av urett spør den globale kyrkja seg kva ho kan gjera og om forfølginga nokon gong vil ta slutt.

I boka med den ambisiøse tittelen «Ending persecution» («Forfølginga må ta slutt») synest menneskerettsjuristen Knox Thames å hevda at forfølginga kan ta slutt. Han skriv om brot på trusfridommen i Kina og andre land og tek til orde for samla politisk handling for å endra dei tilhøva som gjer at forfølginga får blomstra. Thames krev at overgriparane skal stillast til ansvar.

Juridisk har han rett. Kina bryt ikkje berre med FN-konvensjonar som Kina sjølv har ratifisert, men krenker også rettar i si eiga grunnlov. På vegne av dei som lid, bør vi søkja både juridiske, politiske og diplomatiske løysingar for å få slutt på uretten.

Men sidan overgriparane i Kina slepp straff, blir juridiske tiltak utan effekt. Protesten frå kristne utanfor Kina synest ikkje å nå lenger enn til eigne nettsider, pressemeldingar og regjeringsnotat. Så lenge dagens regime i Beijing er besett av nasjonal tryggleik og partiets kontroll over alle livsområde, vil situasjonen neppe endra seg med det første.

” For kristne kan målet med forfølging vera å oppleva Guds nærvær i øydemarka.

Å minnst dei forfølgde

Forfølging har følgt kyrkja sidan starten og er ein realitet for mange i dag, slik Jesus sa det ville vera.

Kristne er kalla til å «tenkje på dei som blir mishandla, som om det gjaldt dykkar eigen kropp» (Hebr. 13,3). Svaret er bøn og å stå opp for dei som lid, gripa inn der det er råd og gje trøyst og praktisk hjelp til trusfellar og familiane til dei som lid.

Historia om forfølginga tek kanskje ikkje slutt, men forfølging er ikkje slutten på historia. Vi må leva i spenninga mellom plikta til å handla og erkjenninga av at handlingane våre har avgrensa rekkjevidde. Kristne

handlar av kjærleik til Kristus og hans kyrkje. Det krev at vi går inn i sorga, møter lidinga og i tru underordnar oss Guds uforståelege vilje i liva til dei som vert forfølgde. Det finst nemleg ikkje tilstrekkelege svar i denne falne verda.

Svar på forfølging

Det vanskelege svaret for kristne i denne situasjonen er klagesong. Gud er med oss i smerta. Kristus kjem ikkje for å fiksa alt som får oss til å klaga, men for å bringa Guds nærvær gjennom Den heilage ande – det hjarta vårt ropar etter.

Jesus sa: «Sæle dei som sørgjer, dei skal bli trøysta.» (Matteus 5,4). Å stå med dei forfølgde er å sørgja med dei som sørgjer. I boka «A sacred sorrow» («Ei heilag sorg») skriv Michael Card: «Før vi lærer å omfamna vår og deira håpløyse, vil det ikkje finnast noko ekte evangelium å høyra. Til vi har lært å klage, har vi ingenting å seia til det meste av verda.»

Slutt på klagesongen

Men klagesong endar ikkje med å klage over det som er. Det ser vi i mange salmar og i Jobs historie, der klagesong går frå klage til tilbeding.

I Salme 13, etter at å ha spurt «Kor lenge, Herre? Vil du gløyma meg for alltid?» og klaga over smerta, seier David til slutt: «Men eg set mi lit til di miskunn, mitt hjarte skal jubla over di frelse. Eg vil syngja for Herren, for han har gjort godt mot meg.»

For kristne kan målet med forfølging vera å oppleva Guds nærvær i øydemarka og vitna om hans trufaste kjærleik midt i lidinga. Dei som har smakt på Guds kjærleik i øydemarka, har eit hjarte som tilbød.

Slutten på klagesongen, slik vi er lova i Johannes' openberring 21, 3-4, vil koma med fornyinga av alt, når «Han skal bu hos dei, og dei skal vera hans folk (...)». Då skal han «tørka kvar tåre frå augo deira, og døden skal ikkje vera meir, og ikkje sorg og ikkje skrik og ikkje pine. For det som ein gong var, er borte.» ■

China Source

- Underviser den globale kyrkja om kristne i Kina.
- Bidreg til informert diskusjon i media.
- Brukar nettplattformer og konferansar.
- www.chinasource.org

Brent Fulton. Bur i California. Han grunnla China Source. Han og kona Jasmine budde i Hong Kong frå 2006 til 2017. Foto: Privat

Karneval i Nairobi

På et besøk til vår partner Procmura (Programme for Christian-Muslim Relations in Africa) i Nairobi i august ble vi invitert til deres ungdomskarneval. Vi fikk overvære en festlig feiring av trosfrihet og religiøs mangfold i Kenyas hovedstad.

Procmura hadde invitert venner og samarbeidspartnere for å demonstrere dette mangfoldet gjennom sang, dans og lyrikk. Blant høydepunktene var et lovsangskor, en gruppe maasaier som fremførte sin tradisjonelle hoppedans og et trommeinnslag fra den lokale moskéen. Det ble også overbrakt hilsener fra religiøse og lokale ledere.

Også Procmuras medarbeidere i Nigeria og Tanzania hilste. Karnevalet ble både en møteplass for ungdom på tvers av religiøs tilhørighet i Nairobi og en markering av Procmuras arbeid for fredelig sameksistens i afrikanske land.

TEKST: MARIA
KROGSHUS HOLMÅS

Festlig feiring av trosfrihet og mangfold. Foto: Procmura

Misjonstivoli på Nærbø

Søndag 24. august hadde vi oppstartgudsteneste med søndagsskule og misjonstivoli her i Nærbø kyrkje. Fokuset var på eit av misjonsprosjekta våre, gjennom Stefanusalliansen.

Vi hadde besøk av Kristin Samdal, som fortalte om arbeidet som blir gjort for barn og familiar i Kairo i Egypt. Koptiske kristne er generelt fattige og blir ofte behandla som andrerangs borgarar. Mange lever av å sortere søppel, som dei hentar om natta. Gjennom Stefanusalliansen sitt arbeid finst det likevel håp for desse fattige familiane.

For å støtte arbeidet, laga vi eit misjonstivoli med aktivitetar for barn og unge, som hoppeslott, sukker-spinn, bowling og mykje anna kjekt.

TEKST: ANNE TURID VARHAUG,
NÆRBØ KYRKJE

Misjonstivoliet til Nærbø kyrkje samla barn og vaksne som ville støtta arbeidet i Kairo. Foto: Nærbø kyrkjelyd

Håpsløp i Høvåg

Dagen etter stortingsvalget gikk det tradisjonelle Håpsløpet av stabelen. Høvåg menighet i Lillesand i samarbeid med det lokale idrettslaget Høvdingen, samlet i år mer enn 200 løpere. Startkontingenten, kiosksalg og sponsorstøtte fra det lokale næringsliv ga 44 795 kroner til Stefanusbarna i Kairos slum. Jeg fikk ha stand for Stefanusalliansen og informerte om hva pengene gikk til.

Før start fikk deltakerne «tatovert» det koptiske korset på underarmen, et minne om barna i Egypt som får en ekte tatovering som femåringer. Pengene fra Håpsløpet gir dem en lysere fremtid.

TEKST: TRYGVE WIKSTØL

Trygve Wikstøl «tatovert» det koptiske korset på deltakerne før start. Foto: Høvåg menighet

Fortalte om Egypt i Arendal

Jeg var heldig som under Arendalsuka i august fikk presentere Stefanusbarnas viktige arbeid i Egypt. Jeg fikk vist at det nytter å hjelpe. Mange som lever på «søppelfjellet» Moqattam i Kairo, blir berørt av arbeidet om støttes av Stefanusalliansen. Barn får møte voksne som bryr seg. Fattige barn får nye muligheter som forvandler liv. Noen som selv har gått i barnehage og skole hos Stefanusbarna, fortsetter etter utdanning i arbeidet de selv ble hjulpet av. Dette fikk jeg formidle under et arrangement i regi av Private Barnehagers Landsforbund. For oss i Bjørketun barnehage betyr det mye å kunne hjelpe. Mange av oss har selv vært i Kairo og blitt berørt. Det formidler vi til barna og foreldrene som er levende engasjert. Det å ha en vennskapsbarnehage og bli kjent med barn fra Egypt, er spennende og viktig for barna. Og jeg tror at de vet at vi er med på å utgjøre en forskjell.

TEKST: HEGE SYVERTSEN,
BJØRKETUN BARNEHAGE

Hege Syvertsen formidlet håp under Arendalsuka.

Foto: PBL

Ber norske venner være i beredskap

Etter at ledelsen for protestantiske kirker i Tyrkia gikk ut internasjonalt for å kaste lys over presset de lever under, økte det hjemlige politiets interesse. Nå ber Ramazan Arkan norske venner om å følge med.

TEKST: JOHANNES MORKEN

■ – På grunn av presset mot våre kirker, bestemte vi oss for å ta opp situasjonen vår med aktører utenfor Tyrkia. Det vi har sagt hjemme er nemlig stort sett blitt ignorert av tyrkiske myndigheter, sier pastor Ramazan Arkan.

Han og pastor-kollega Özgür Uludağ besøkte Stefanusalliansen i høst.

Er blitt urolig

Ved siden av å være hovedpastor i den evangeliske kirken i Antalya, ble Ramazan Arkan i fjor valgt til leder for Den protestantiske alliansen (TEK). Den er et talerør for 214 små og større kirker og fellesskap.

Ramazan Arkan har, som leder i TEK i år, hatt møte med diplomater og andre i Genève, tatt imot Den amerikanske kommisjonen for internasjonal trosfrihet (USCIRF) på besøk i Tyrkia og deltatt i et videomøte med USCIRF.

– Dette har gjort meg mer kjent i Tyrkia. Jeg er blitt mer urolig for min egen situasjon, den følelsen har jeg aldri hatt tidligere. Etter det siste møtet med USCIRF i august, opplever jeg at jeg er kommet mer under oppsikt. Politiet kom til kirken vår og stilte spørsmål til ansatte og kirkemedlemmer om meg, arbeidet og planene, beretter Ramazan.

Har laget en plan B

Han forteller at han derfor har snakket med sine kolleger om hva de skal gjøre dersom det skjer noe med ham.

Ramazan Arkan (t.v.) og Özgür Uludağ (t.h.) sammen med fungerende sokneprest Vidar Mæland Bakke i Gand menighet i Sandnes. Også Jørpeland menighet fikk besøk av de to.

Begge foto: Christine Gripsgård Lunga

Pastor Ramazan Arkan innleder for prestene i Åsane prosti, samlet i Salhus kirke. Han besøkte også Fitjar-foreningen og Eli Minde, som hadde samlet andre Tyrkia-venner.

– Vi har laget en plan A og en plan B. Jeg snakket også med min kone. Hun svarte at jeg skulle ta vår sak internasjonalt og at hun ville støtte meg uansett. Litt på spøk sa hun at dersom jeg havner i fengsel, vil hun besøke meg, sier Ramazan, og legger til:

– Jeg deler dette med venner i Norge. Dersom det skjer noe med meg eller noen i kirkene, ber jeg dere ikke være stille, men si i fra slik at tyrkiske myndigheter hører, sier Ramazan Arkan. ■

Blikk for de forfulgte

Daniel Hop-Hansen holder andakter på Bedehuskanalen. Foto: Bedehuskanalen

Kommunikasjonsrådgiver Daniel Hop-Hansen har spilt inn seks andakter for programmet «Dråper fra kilden» på Bedehuskanalen. Andaktene ble sendt i september og sendes i reprise utover høsten. Gjennom korte, livsnære og bibelnære refleksjoner formidles glimt fra Stefanusalliansens arbeid for mennesker som lever med troen under press. Andaktene peker på håp, trøst og Guds nærvær. Følg med på sendeskjemaet på www.bedehuskanalen.no

– og få med deg noen dråper fra kilden.

På nyåret skal det spilles inn nye radioprogrammer. Disse vil bli sendt på en rekke kristne radiokanaler over hele landet.

Vil din menighet ha besøk?

Kommunikasjonsrådgiver Daniel Hop-Hansen har besøkt flere menigheter og fellesskap for å dele historier, løfte fram troens kraft og inspirere til engasjement og forbønn for forfulgte. I Søgne kirke var temaet «Trygghet i en urolig tid». En bønnvandring med verdenskart og lys minnet menigheten om mennesker som lever under press. Han har besøkt flere menigheter på Sørlandet og skal ha flere besøk både på Sørlandet, Vestlandet og andre steder.

Ønsker din menighet besøk i 2026, ta kontakt på e-post til dhh@stefanus.no

Bli appellvenn

For å bli appellvenn på SMS: send APPELL START til 1901 (hver appell koster 20 kroner).

Send appell til Iran

Du kan også kjempe for forfulgte i Iran.

Foto: Article 18

Arrestasjoner, razziaer, høye bøter og fengselsstraff på falske anklager. Iranske myndigheter strammer grepet om kristne, bahaier og andre religiøse minoriteter. Dette kan ikke fortsette! Send appell til iranske myndigheter og krev løslatelse av trosfrihetsfanger i Iran nå!

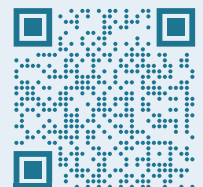
Skann QR-koden med kameraet på mobiltelefonen, så finner du appellbrevet du kan signere.

Quiz for de forfulgte

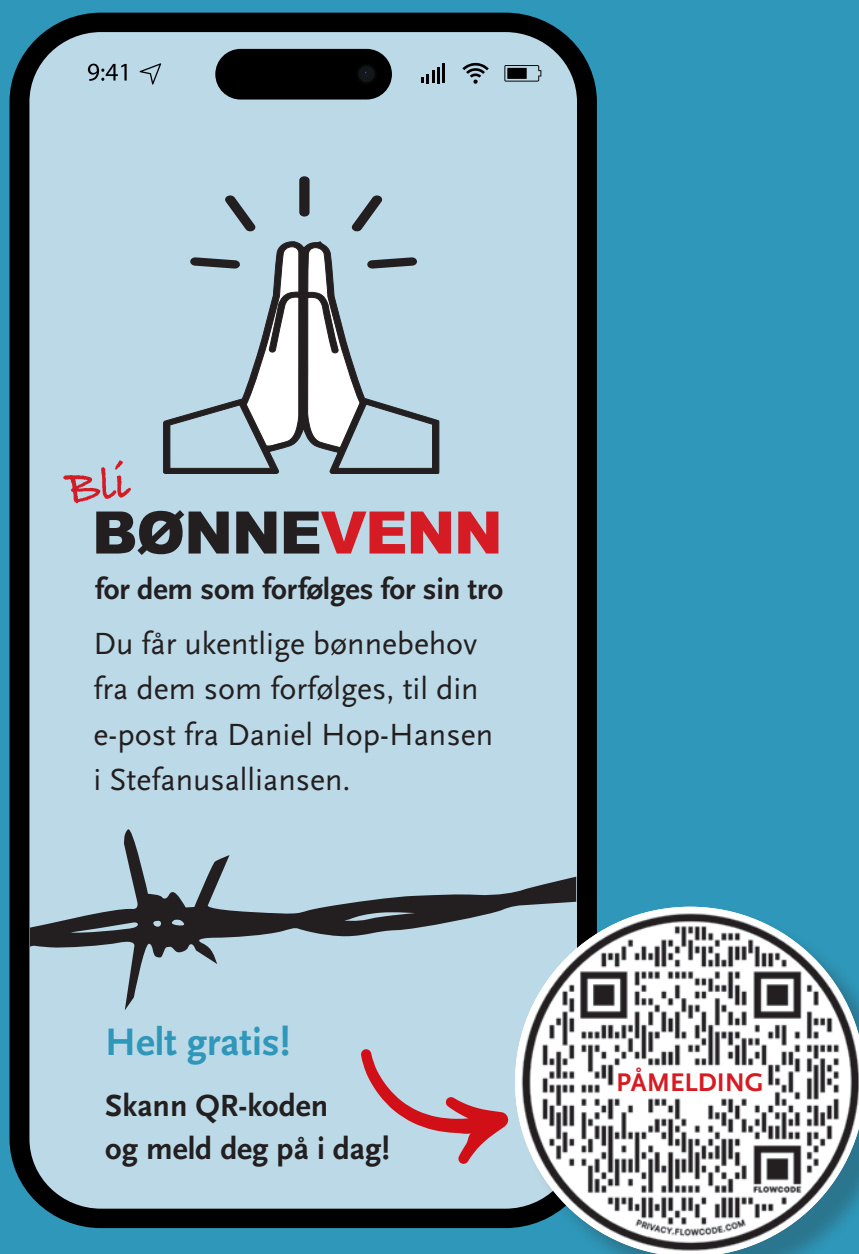
Hva vet du om Kina?

1. Hvor mange innbyggere har Kina?
2. Er Kina verdens mest folkerike land?
3. Kina var i flere hundre år styrt av keisere. Når ble det siste dynastiet avsatt?
4. Når kom kommunistpartiet til makten?
5. Hva het Kinas første kommunistiske leder?
6. Hva heter presidenten i dag?
7. Hvor lenge kan presidenten sitte ved makten?
8. Mellom 1966 og 1976 gjennomførte kommunistpartiet en kampanje som partiet noen år senere omtalte som en tiårig katastrofe. Hva het kampanjen?
9. Den registrerte, offisielle protestantiske kirken i Kina er, ifølge sitt egentlige navn, ikke en kirke, men en bevegelse. Hva er navnet?
10. Hva betyr ordene i navnet?
11. Kina er offisielt et ateistisk land, med fem lovlig religioner. Hvilke?
12. Hva kalles uregistrerte protestantiske kirker?
13. Den 9. desember 2018 ble en stor uregistrert kirke i storbyen Chengdu stengt og pastoren satt i fengsel. Hva heter kirken? (på engelsk)
14. Hva heter kirkens fengslede pastor?
15. Hva heter Kinas utenriksminister?
16. Hva heter den største folkegruppen som forfølges i provinsen Xinjiang?

Skann QR-koden med kameraet på mobilen og finn fasiten.

En bønnevenn er kanskje deg?

Bli med å løfte enkeltmennesker opp framfor Gud i bønn.

Mennesker som forfølges for sin tro, opplever ofte en overveldende ensomhet. Men de forteller også om konkrete hendelser hvor Gud har beskyttet dem, og at de har kjent på en indre fred. Det å vite at noen ber for dem, løfter motet, gir håp og ny energi til å møte alt det vanskelige. Du kan enkelt melde deg som **BØNNEVENN** på be.stefanus.no/be eller skann QR-koden med ditt mobillkamera, klikk på lenken.

ZABBALINERE / SØPPELFOLKET

Det hatefulle kallenavnet har gjennom generasjoner blitt en del av kopternes selvbilde. Tusener av familier lever i og av Kairos søppel. Det er et knallhardt liv, og hverdagen handler stort sett om å overleve.

... som om vi ikke er verdt noe

Abadir* (12) holder alltid pusten når han hører faren komme hjem etter en lang dag på søppelhaugen. En lukt av sprit fyller rommet, og frykten slår Abadir i magen. «Åh nei», tenker han. Faren kan eksplodere når som helst. Han skulle helst vært ute og spilt fotball med kompisene, men nå vet han at han må bli hjemme og beskytte småbrødrene og lillesøsteren sin. Merkene etter beltet svir fortsatt etter gårsdagens raseriutbrudd. «Tenk om vi bare kunne rømme», tenker Abadir ofte, «her hjemme er vi som verdiløst søppel». Familien til Abadir er en av flere tusen familier som lever i og av Kairos søppel. Det er et knallhardt liv, og hverdagen handler stort sett om å overleve.

«Hjemme er vi som verdiløst søppel», forteller Abadir.

Foto: Sindre Røyland, Stefanusalliansen

Før var det faktisk verre. Da ble han tvunget til barnearbeid med lange dager på søppelhaugene for å samle søppel. Han var mye syk og underernært. Men én dag kom det en sosialarbeider fra Stefanusbarna hjem til dem. Han fikk Abadir og søsknene inn på skolen, til farens store frustrasjon: Det betydde tapt inntekt og mindre for ham å bruke på rus. **Sosialarbeideren fortsatte å komme - hver uke.** Han kom med mat, og tok til og med barna til legen. Men hjemme fortsatte volden. Utryggheten slet på Abadir og søsknene.

Sosialarbeideren så dette, og sørger fortsatt for at de to ganger i året får komme på en leir i regi av Stefanusbarna. Det er noe av det fineste Abadir vet. **For han er det som å komme til himmelen: rene senger, rent vann, nok mat, voksne med smilende ansikter og hender som trøster – ikke slår.** Han får lære om sin stolte bakgrunn: Han er kopter! Et Guds barn, elsket og ønsket. Ved å erfare Guds kjærlighet, får barna på leiren se seg selv med nye øyne. Det er starten på en ny framtid for hvert enkelt barn – også for Abadir.

Vil du gi en gave til barn som Abadir og si «Du kan! Du er elsket»?

Til det er trygt å tro.

Marianne Haugerud

Marianne Haugerud
Stefanusalliansen

Gaveeksempel:

Gi matkasser til familier som Abadirs:

280,-

Gaveeksempel:

Gi et presset barn opphold på leir:

570,-

Gaveeksempel:

Gi ukentlig besøk av sosialarbeider i et halvt år:

1260,-

Gaveeksempel:

Gi et barn skolegang i ett år:

3650,-

vopps

til **19013**
- merk med:
elsket

* Ikke hans virkelige navn.
Illustrasjonsfoto.

Overskytende midler vil gå til arbeidet for de forfulgte i Asia og Midtøsten. Ved å gi en gave godtar du Stefanusalliansens personvernerklæring: stefanus.no/gi-gave/personvern/

Alle gavestørrelser er velkomne!